

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 8 (44)

Olsztyn, Niedziela 23 grudnia 1945 r.

Rok 1

Pierwsze na wolnej ziemi

Jutro zasiądziemy do tradycyjnego stołu wigilijnego. Chwila to będzie wyjątkowo uroczysta i podniosła. Bowiem tegoroczne święta Bożego Narodzenia obchodzi Polska po raz pierwszy od sześciu lat na wolnej już w całości ziemi, tu zaś — w okręgu Mazurskim — po raz pierwszy od wielu stuleci.

Tradycyjnie przeto radosne święta, tym razem będą radosne podwójnie. Dziękując się opłatkiem radować się będziemy wspólną całego Narodu wolnością — zwycięstwem nad odwiecznym wrogiem Słowiańszczyzny, któremu zbratane odtąd narody nie pozwolą nigdy już podnieść potwornej głowy bestii.

Święto Bożego Narodzenia w tradycji polskiej było zawsze świętem rodzinnym. Stąd też nierozdzielnie związane jest z uczuciami braterstwa i przyjaźni.

Dziś, w radosnej chwili triumfu nad wrogiem i drogo opłaconej wolności, uczucia braterstwa i przyjaźni ogarnąć muszą cały nasz naród — więcej — wszystkie narody miłujące pokój, a nadewszystko te, z którymi ramie przy ramieniu walczyliśmy i zwyciężyliśmy.

Znekana i okrwawiona ludzkość pragnie pokoju. Świata jak nigdy potrzebna jest atmosfera braterstwa i przyjaźni, życzliwości i współpracy. Narodowi naszemu potrzebne jest zjednoczenie dla wielkiego, historycznego dzieła odbudowy kraju, zagospodarowania ziem odzyskanych, utrwalenia i rozwoju Wolnej i Niepodległej Nowej Polski Demokratycznej.

Niech zamilkną jutro spory i waśnie, niech szczerze wszelki posiew zła wrogich naszemu narodowi mocy, niech się rozwieje, jak zły koszar, wszystko to, co nas dzieli...

Ogarnijmy uczuciem braterstwa i przyjaźni cały nasz naród z głęboką wiarą w jego wielką, świetlaną przyszłość.

W. M.

Zgon gen. Pattona najzdolniejszego dowódcy amerykańskiego

London, 23.12. (Obsł. wł.) — Z Heidelbergu nadeszła wiadomość o śmierci gen. Patton'a, który uległ wypadkowi samochodowemu i zmarł w szpitalu.

Zwłoki generała amerykańskiego zostaną złożone w Hamm na miejscowym cmentarzu.

Gen. George Patton, jeden z najzdolniejszych dowódców armii USA odbył kampanię afrykańską, następnie dowodził armią inwazyjną na Sycylii, wreszcie, jako dowódca 3-ej armii amerykańskiej, dokonał wspa-

Z bronia w reku powroca do kraju Wkrótce przybędzie z Anglii 23.000 żołnierzy polskich

London, 23.12. (Obsł. wł.) W Londynie ogłoszono, że nareszcie uzyskano okręty na przewiezienie do Polski 23 tysięcy Polaków, którzy zadeklarowali swą chęć powrotu do kraju. Wrócą oni w zwartych szere-

gach, w pełnym umundurowaniu, z bronią osobistą. Dowództwo nad nimi obejmą oficerowie z Polski.

Ze strony angielskiej oświadczają, iż powrót jest zupełnie dobrowolny. Nikt nie może być zmuszony, a każda skarga podlega dokładnemu zbadaniu.

Duch optymizmu przy stole obrad

Konferencja w Moskwie toczy się pomysłnie

London, 23.12. (Obsł. wł.) Wczoraj odbyły się dalsze rozmowy trzech ministrów spraw zagranicznych w Moskwie, przy czym posiedzenie przeniesiono z pałacu na Spirydównówce do Kremlu.

W posiedzeniu brała udział mała liczba osób: trzech ministrowie i sześć innych osób. Obrady trwały 4 godziny i przyniosły dalsze postępy.

Jeden z czołowych korespondentów amerykańskich telegrafuje, że narady

toczą się w ciepłej, ludzkiej atmosferze, Generalissimus Stalin stoi na uboczu, lecz jego obecność przyczynia się do powstania ducha optymizmu.

Radio moskiewskie, omawiając obecne znaczenie ZSRR, oraz rolę, jaką odegrał Zw. Radziecki w powaleniu faszyzmu, twierdzi, że dzieło pokoju może być tylko wynikiem ścisłej współpracy sojuszników. Innej drogi nie ma.

Nowy komitet zdecyduje

o siedzibie Org. Narodów Zjedn.

London, 23.12. (PAP). Komisja techniczna, zadaniem której jest przygotowanie miejsca stałej siedziby Organizacji Narodów Zjednoczonych, postanowiła stworzyć Komitet

tymczasowy, w skład którego weszli przedstawiciele Francji, Holandii, ZSRR, Wielkiej Brytanii, Jugosławii, Polski, Australii, Chin, Kanady, Urugwaju i Iraku.

„Demokratom“ amerykańskim

nie podoba się wdowa po prez. Rooseveltie

London, 23.12. (Obsł. wł.) Z Waszyngtonu donoszą, że w skład delegacji na plenarne posiedzenie Org.

Narodów Zjedn. wchodzi również p. Eleonora Roosevelt — wdowa po zmarłym prezydencie.

Wywołało to niezadowolenie ze strony „demokratów“, którzy wystąpili przeciwko jej kandydaturze na posiedzeniu senatu, motywując to tym, że p. Roosevelt znana jest ze zbyt postępowych poglądów.

Austria domaga się połudn. Tyrolu

London, 23.12. (Obsł. wł.) — Rząd austriacki wystosował notę do mocarstw sojusznicznych z żądaniem przyłączenia połudn. Tyrolu, jako zamieszkałego przez ludność niemiecką.

Dar Szwecji dla dzieci polskich

Gdynia, 23.12. (PAP). P.C.K. w Gdyni otrzymał od szwedzkiego Czerwonego Krzyża większe ilości smalcu, mleka sproszkowanego i czekolady.

Dary te rozdzielono w myśl życzenia ofiarodawców 17 przedszkolom, dla dzieci marynarzy i robotników portowych.

Prez. Truman nie pojedzie do Londynu

Waszyngton, 23.12. (PAP). Prezydent Truman oświadczył na konferencji prasowej, iż nie zamierza udać się do Londynu na pierwsze plenarne posiedzenie Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Pomoc UNRRA dla ZSRR

London, 23.12. (Obsł. wł.). Naczelny dyrektor UNRRA — Leyman oświadczył, że plan pomocy UNRRA na rok 1946 obejmie między innymi sowiecką Białoruś i sowiecką Ukrainę.

Na terenie ZSRR powstana specjalne przedstawicielstwo UNRRA w Mińsku i Kijowie.

Czyżby jeszcze istniały

London, 23.12. (Obsł. wł.). Rada Sojusznicza postanowiła rozwiązać wszystkie niemieckie organizacje wojskowe.

.....
Wszystkim Czytelnikom, Współpracownikom i Przyjaciółom Redakcja życzy wesolych i szczęśliwych Świąt.
.....

W radosne dni świąt
pamiętajmy o głodnych

Wyzwolony Gdansk i Pomorze nirozzerwalna czescia Polski

Rezolucja Zjazdu Dziennikarzy R. P.

Trzeci dzien zjazdu odbył się zgodnie z uchwałą ostatniego przed wojną zjazdu dziennikarzy w wyzwolonym polskim Gdansk. Zebranych przedstawicieli dziennikarstwa ze wszystkich stron kraju powitali: przewodniczący Wojewódzkiej Rady Narodowej Wierzbicki, wicewojewoda Gadomski oraz w imieniu miasta Gdanska wiceprezydent Chudoba.

Przewodniczący red. Dłuski oświadczył m. in. w swoim przemówieniu:

— Jeśli są ludzie, którzy starają się wstrzymać potok historii, to trud ich jest daremny. My, dziennikarze polscy różnych poglądów politycznych potrafimy znaleźć wspólny język, którym

jest troska o dobro Narodu. Przyłączając ziemie zachodnie, Polska spełnia dziejową misję wobec całej Europy. Niszcząc źródło niemieckiego militarysty — zakończył red. Dłuski — bronimy Europy przed nową agresją niemiecką, przed nowym barbarzyństwem i zniszczeniem.

Zjazd uchwalił jednomyślnie wysłać depeşe do Prezydenta KRN ob. B. Bieruta, Premiera Rządu Jedności Narodowej ob. Osóbki-Morawskiego, Marszałka Polski Roli-Zymierskiego, do literatów i dziennikarzy radzieckich oraz do Międzynarodowego Związku Dziennikarzy Państw Sprzymierzonych i wolnych.

Na zakończenie zjazd uchwalił jednomyślnie rezolucję, która stwierdza m. in.:

Dziennikarze polscy uznają za fakt oczywisty, niepodlegający jakimkolwiek wątpliwościom, że Gdansk i całe wybrzeże polskie stanowią nieodłączną część Rzeczypospolitej Polskiej.

Dziennikarze polscy nie zapomną nigdy, że odzyskanie przestarzonego portu Gdanska wraz z całym wybrzeżem i przastarymi polskimi ziemiami nadbałtyckimi aż po Odrę — Naród Polski zawdzięcza bohaterstwu żołnierza polskiego, walczącego w bratnim sojuszu z żołnierzem radzieckim oraz realnej myśli demokratycznej, która doprowadziła do zespolenia wszystkich sił społecznych u boku Krajowej Rady Narodowej i Rządu Jedności Narodowej.

Dziennikarze polscy według swej najlepszej woli i umiejętności dążyć będą do zespolenia wysiłków całego narodu dla najszybszej odbudowy portu i polskiego wybrzeża.

Pod znakiem odbudowy politycznego i gospodarczego życia kraju

Obrady plenum Krajowej Rady Narodowej

Posiedzenia plenarne IX sesji Krajowej Rady Narodowej odbędą się w dniach 29, 30 i 31 grudnia w sali posiedzeń Krajowej Rady Narodowej „Roma“ w Warszawie z następującym porządkiem dziennym:

1. Zmiany w składzie posłów do KRN i ślubowanie,
2. Zatwierdzenie składu Prezydium KRN,
3. Expose Prezesa Rady Ministrów: O sytuacji politycznej kraju,
4. Referat Ministra Przemysłu: Podstawy gospodarki narodowej,
5. Referat Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych: Przebieg jesiennej akcji siewnej i przygotowania do siewów wiosennych,

6. Referat Ministra Ziemi Odzyskanych: Pierwszy okres prac Rządu na Ziemiach Odzyskanych,
7. Referat Ministra Odbudowy: Plan prac przy odbudowie kraju i stolicy w r. 1946,
8. Referat członka Prezydium KRN: O pracy rad narodowych w 1945 r.,
9. Ratyfikacja umów międzynarodowych,
10. Sprawozdania i wnioski komisji poselskich,
11. Zatwierdzenie dekretów Rządu Jedności Narodowej.

Posiedzenie w dniu 29 grudnia r. b. rozpocznie się o godz. 10 rano.

Pierwsze uroczyste posiedzenie

Mazurskiej Woj. Rady Narodowej

W piątek 28 bm. o godz. 11-ej w sali Teatru Miejskiego w Olsztynie, odbędzie się pierwsze, uroczyste posiedzenie Mazurskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej.

Na porządku dziennym:

1. Zagajenie.
2. Wręczenie aktów uznania obywatelstwa miejscowym Polakom.
3. Złożenie ślubowania przez członków rady.
4. Przemówienie powitalne delegata Prezydium Krajowej Rady Narodowej.
5. Powołanie Komisji Skrutacyjnej

6. Wybór Prezydium Mazurskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej, złożonego z przewodniczącego, jego zastępcy i 3-ch członków.
7. Przemówienie inauguracyjne) przewodniczącego Prezydium Rady.
8. Sprawozdanie pełnomocnika rządu R. P. na okręg Mazurski.
9. Przemówienie wojewody Mazurskiego.
10. Wybór 3-ch delegatów z ramienia rady do Krajowej Rady Narodowej.
11. Wolne wnioski.

Centralizacja rejestracji repatriantów

Obowiązek wobec społeczeństwa i samego siebie

Związek Samopomocy Repatriantów „SAREP“ wydał ostatnio odezwę, w której nawołuje repatriantów ze wschodu do rejestracji w biurach Samopomocy w Krakowie, ul. Lobzowska 12 celem dokładnego ustalenia nowych adresów osiedleńców i innych danych, co pozwoli na policzenie i odnalezienie się wielu repatriantów.

„Oparci jesteśmy o własną pracę. Nasz kresowy zapal, musimy też przestawić ze wschodniego na zachodni. Ale dusza musi pozostać ta

sama, gorąca, ofiarna, do bratnich usług gotowa. polska dusza kresowa“ — głosi odezwa.

Scentralizowanie rejestracji repatriantów ma doniosłe niewątpliwie znaczenie dla całokształtu akcji osiedleńczej na odzyskanych ziemiach.

.....

**Rozpowszechniajcie
Wiadomości Mazurskie**

Radio donosi

Paryż (PAP) Leon Blum, przywódca francuskiej partii socjalistycznej, zamieścił w dzienniku „Populaire“ artykuł, w którym nawołuje wielkie mocarstwa do zerwania stosunków dyplomatycznych z frankistowską Hiszpanią i zastosowania wobec niej bojkotu ekonomicznego.

Brytyjska Partia Pracy i socjalistyczna partia Francuska powinny wpłynąć na zjednoczenie się wszystkich hiszpańskich czynników republikańskich, opowiadających się przeciwko generałowi Franco.

Francja może rozpocząć działalność mającą na celu likwidację reżimu generała Franco nie oglądając się na Waszyngton czy Londyn.

Londyn (PAP) Przywódca kongresu hinduskiego, Pandit Nehru, w przemówieniu wygłoszonym w Assam oświadczył m. in.: „Indie podobne są obecnie do wulkanu. Mogą wybuchnąć natychmiast. Jeśli rząd brytyjski uczyni jakikolwiek krok w kierunku realizacji naszej niepodległości, przyjmijmy go, bo nikt nie chce konfliktu. Jeśli jednak rząd brytyjski będzie zwlekał, albo stawiał nam przeszkody, przejmijmy inicjatywę i pójdziemy naprzód bez względu na konsekwencje.“

Historycy gruzińscy zabierają głos

Prawa Gruzji do terytoriów tureckich

Czwartkowe czołowe pisma rosyjskie zamieściły obszerny memoriał, liczący 4 tysiące słów, a zawierający żądania terytorialne w stosunku do

Turcji na rzecz Republiki Gruzjińskiej.

List opracowali historycy gruzińscy, wysuwając argumenty natury historycznej. Opublikowanie listu wywołało zrozumiałe zainteresowanie. W obecnej chwili jest on przedmiotem studiów bawiących w Moskwie delegacji zagranicznych.

Jak donoszą z Ankary opublikowanie memoriału historyków gruzińskich wywołało duże wrażenie. Min. spraw zagranicznych Turcji w oświadczeniu swoim przeciwstawił możliwości uwzględnienia postulatów gruzińskich.

Złoz należna ofiara
na Pomoc Zimowa

Rozdział towarów UNRRA będzie przyspieszony

Na podstawie ostatniego zarządzenia Ministra Apropowizacji i Handlu, mającego na celu przyspieszenie rozdziału towarów UNRRA, artykuły żywnościowe i przemysłowe kierowane będą bezpośrednio z portów polskich do ważniejszych ośrodków przemysłowych w kraju.

Poszczególne Wojewódzkie Urzędy Apropowizacji i Handlu dysponować będą ponadto we własnym zakresie rezerwą towarową w ramach specjalnego rozdziałnika opracowanego przez Ministerstwo.

Przegląd prasy

Hierarchia potrzeb

„Dziennik Ludowy“ przeprowadza w artykule wstępnym analizę hierarchii potrzeb:

„Wysunęliśmy zdecydowanie tezę, że kwestia transportu jest kluczowym zagadnieniem chwili.“

I życie potwierdziło słuszność naszego stanowiska. Powołano do życia specjalną komisję do usprawnienia transportu, że po dziś dzień na łamach prasy pełno artykułów na tematy naszego kolejnictwa.

Gdy usprawnimy transport, co już się zapowiada, wtedy będziemy mogli żądać ażeby osadnictwo rozwijało się sprawniej, ażebyśmy nie marzli zimą.“

Tępiąc nadużycia i łapownictwo w kolejnictwie trzeba również zająć się uzdrowieniem stosunku płac:

„Jesteśmy bowiem zdania, że złodziejem nikt się nie rodzi, złodzieja wychowują dopiero warunki życia społecznego.“

Symboliczny fakt

Zjazd dziennikarzy R. P. zakończył swe obrady w Gdańsku. „Rzeczpospolita“ podkreśla symboliczne znaczenie tego faktu:

„Będąc symbolem, jest zjazd zakończony onegdaj w Gdańsku jednocześnie manifestacją. Manifestacją woli całego społeczeństwa polskiego, całej naszej opinii publicznej, której prasa jest wyrazicielką — stwierdzeniem faktu, że tu, na wybrzeżu, Polska jest, musi być i będzie, bo w tym, wyraźnie określonym kierunku jej rozwoju leży jej wielkość i siła.“

DZIEN OLSZTYNA

Konferencja gospodarcza na Ratuszu

Dnia 21. bm. w gmachu Ratusza, w małej sali konferencyjnej Urzędu Pełnomocnika Rządu odbyła się w obecności wojewody mazurskiego, ob. Robla konferencja z udziałem przedstawicieli najważniejszych instytucji państwowych i samorządowych. Tematem obrad były zagadnienia związane z zagospodarowaniem okręgu. (B)

Na nowe stanowisko

Pracownicy Woj. Urzędu Inf. i Prop., przedstawiciele władz, oraz partyj politycznych zegnali w ub. czwartek Naczelnika Mariana Polonskiego, zasłużonego organizatora i dotychczasowego kierownika tej odpowiedzialnej placówki na ziemi Mazurskiej.

Naczelnik M. Polonski przechodzi do centrali w Ministerstwie Informacji i Propagandy.

Następca naczelnika M. Polonskiego ob. Jan Dębski objął już urządowanie.

Na Pomoc Zimowa

Pomoc dla najbiedniejszych jest sprawą honoru całego społeczeństwa. Dziś, w niedzielę, w Olsztynie przeprowadzana jest publiczna zbiórka ofiar na Pomoc Zimową.

Oliarność naszego społeczeństwa znajdzie niewątpliwie swój wyraz w licznych datkach na ten cel. (G)

Prace nad usunięciem śladów wojny

Od kilku dni podjęto akcję burzenia spalonych, a zagrażających ruinami domów. Sterczące wysokie ściany spalonych kamienic, wobec zmian temperatury — grożą w wielu wypadkach zawaleniem. Prace zabezpieczające prowadzone są na ul. 11 Listopada, Stalina i Pieniężnego. (B)

Instytucje i urzędy w okresie świątecznym,

Urząd Pełnomocnika Rządu RP. podaje do wiadomości, że urząd czynny będzie do godz. 11-ej w poniedziałek 24 b.m. Podjęcie pracy uustąpi w zwykłym czasie dnia 27 b.m. t.j. we czwartek.

Zarząd Miejski przerywa również pracę od poniedziałku, o godz. 11-ej i urzędować będzie normalnie we czwartek, dnia 27 b.m.

Poczta pracuje cały poniedziałek. Dnia 25 b.m. urzędy pocztowe będą nieczynne. W drugi dzień świąt poczta otwarta będzie jedynie od 9-ej do 11-ej rano.

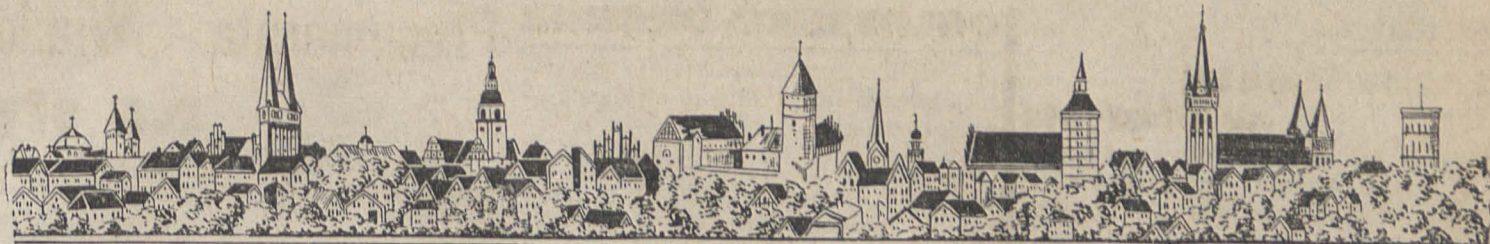
Szpital wojewódzki w Olsztynie pracy na okres świąteczny nie przerywa. Dyżurują lekarze i punkty pierwszej pomocy. Kancelaria szpitala urzęduje do godz. 12-ej w poniedziałek.

Kancelaria Milicji Obywatelskiej rozpoczyna święta od poniedziałku, o godz. 13-ej do czwartku dnia 27 b. m.

... i apteki

Miejska Apteka na Starym Rynku jutro w poniedziałek będzie czynna do godziny 16-ej.

W pierwszy dzień Świąt t. j. 25 bm. Apteka Miejska będzie otwarta od 11 do 14-ej. W drugi dzień Świąt t.j. 26 bm. Apteka Miejska będzie zamknięta. Natomiast czynna będzie Apteka na ul. Stalina.

Widok Olsztyna

Zwiększyć stan bezpieczeństwa w okręgu

Straz samoobrony należy zaopatrzyć w bron

Stan bezpieczeństwa — szczególnie na słabo zaludnionej jeszcze wsi w okręgu Mazurskim — jest jednym z najważniejszych warunków powodzenia akcji osiedlenczej na tym terenie. Meldunki o rabunkach, grabieżach, napadach bandyckich i t. p. nie przestały niestety napływać z terenu. Wiemy, z jakimi trudnościami walczy nie tylko aparat administracyjny, lecz i aparat bezpieczeństwa. Najprostszą przeskodą, która jednak uniemożliwia realizowanie zamierzeń — jest brak ludzi — szczególnie wyszkolonych i karnych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa. Można wymienić wiele jeszcze trudności, z jakimi walczy tutaj akcja osiedlencza, która zakrojona na miarę państwową obejmuje z konieczności wszystkie dziedziny życia okręgu — a więc i bezpieczeństwo.

Na konferencjach władz administracyjnych okręgu, omawiano ostatnio to zagadnienie. Stwierdzono przy tym, że akcję bezpieczeństwa można prowadzić drogą stosowania metod samoobrony. I tak od dawna już został wydany okólnik do wszystkich Starostw Powiatowych, który zaleca or-

ganizowanie pomocniczych straży ochronnych; — miejskich, powiatowych, gminnych i gromadzkich. Zarządzenie to nie znalazło jednak należytego oddźwięku w terenie i pozostało dotychczas, z małymi wyjątkami, uchwałą nie wcieloną w czyn. Nie wiadomo, kogo tu winić. Jednak zrozumiałym jest, że żadna chociażby najliczniejsza, straż bez broni i karnej organizacji, nie wiele zdziała.

Faktem również jest, że na terenie jednego z powiatów były trudności w organizowaniu miejscowej straży pomocniczej — polegające na tym, że członkom tej straży konfiskowano ustawicznie bron. Przy tym M. O. obie-

cywała ciągle, że dopiero po następnym wystaraniu się o bron wyda pozwolenie. I rzeczywiście, za którymś tam razem wydano wreszcie potrzebne pozwolenie. W tych warunkach organizowanie pomocniczych straży ochronnych natrafia na poważne trudności.

Całe to zagadnienie tworzenia pomocniczych straży ochronnych w terenie musi posiadać jakies wyrazne ramy organizacyjne. Nadanie mu odpowiedniej formy musi iść od góry.

Tylko współpraca władz i społeczeństwa zdołają poprawić stan bezpieczeństwa w naszym okręgu. Wymaga tego interes ludności i państwa. (B)

Wieczor koled

urządza Towarzystwo Muzyczne

Powstałe przed paroma miesiącami Towarzystwo Muzyczne w Olsztynie, po uruchomieniu Szkoły Muzycznej im. Chopina i po zapoczątkowaniu ruchu koncertowego (najpierw w teatrze, a potem w sali klubu Towarzystwowskiego — Pionierów 1) zorganizowało pod kierownictwem prof. M. Dąbrowskiego, chór, który wystąpi w niedzielę, 30 bm. o godz. 17, (sala klubu Towarzystwowskiego) z „Wieczorem Koled”. W imprezie wezmą udział, oprócz chóru, solisci-uczennice Szkoły Muzycznej, z klasy śpiewu solowego. Poza tym program przewiduje utwory fortepianowe w wykonaniu prof. Izy Kuczyńskiej-Garginowicz i recytacje w wyk. Anny Kaszube. Słowo wstępne o koledach wygłosi nacz. Wyzd. Kultury i sztuki inż. Jan Grabowski. Oprócz znanych i popularnych koled wykonane będą koledy regionalne — góralskie, kaszubskie, koledy mazurskie, oraz kilka nowoczesnych. Bilety są do nabycia w Biurze

koncertowym — Pionierów 3. w godz. 9-13, oraz w Towarzystwie Muzycznym — Myśliwiecka 10, w godz. 15-19 a przed koncertem od godz. 16 w sali Klubu Towarzystwowskiego. (B)

Węgiel dla Olsztyna?

Pod Płockiem odkryto bogate złoża węgla brunatnego, które mają być eksploatowane w najbliższym czasie.

Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Przemysłu zezwoliło na eksploatację złóż.

Na miejsce odkrycia wyjechała już specjalna komisja techniczna, która zajmie się zorganizowaniem wydobycia węgla jak również jego rozproszaniem w pierwszym rzędzie do najbliższych ośrodków.

Trudności komunikacyjne spowodowały brak węgla na rynku olsztyńskim. Należy wyrazić nadzieję, że nowo odkryte złoża węgla pozwolą na całkowite zaspokojenie potrzeb ziemi mazurskiej.

Bracia Zieliński
SKŁAD PAPIERU
KSIĘGARNIA

Olsztyn, Rynek 24.
NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKŪPU
dla urzędów, wojska, biur i szkół

Zabawa taneczna

W dniach 29 bm. w sali stołówek wojewódzkiej odbędzie się zabawa taneczna, organizowana przez zarząd wojew. Z. W. M.

Początek o godz. 19-ej. Dochód z zabawy przeznaczony został na uruchomienie własnej świetlicy Z. W. M. w Olsztynie.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

Niedziela; o godz. 10 przedstawienie sprzedane, o godz. 18.30 „Matura”.

Poniedziałek: teatr nieczynny, Wtorek: o godz. 18.30 „Od Cyda do Zolnierza Polskiego.”

Środa: o godz. 16 „Moralność Pani Dulskiej”, o godz. 18.30 „Matura”.

Czwartek; o godz. 18.30 „Od Cyda do Zolnierza Polskiego.”

Kino „Polonia”

Film produkcji polskiej p. t. «Rena» W rolach głównych — Engelówna, Gilewska, Cybulski, Stępowski, Węgrzyn, Woszczerowicz i Sielański, Nad program Tygodnik Wytwórni W.P.

W poniedziałek kino nieczynne, we wtorek i środę seanse rozpoczną się o godz. 14, 16, 18 i 20-ej, we czwartek dn. 27 bm. początek seansów o 15, 17 i 19-ej.

Bank Spółdzielczy „SPOLEM”

W WARSZAWIE

Centrala w Łodzi

posiada placówki we wszystkich miastach wojewódzkich i powiatowych

Bank „SPOLEM” jest centralą finansową spółdzielczości: spóżywców, wytwórców, pracy, wydawniczo-księgarskiej, budowlano-mieszkaniowej, administracyjnej, zdrowia i innej

Bank „SPOLEM”:

1. udziela kredytów spółdzielniom — członkom Banku,
2. prowadzi rachunki czekowe, oprocentowane,
3. wykonuje czeki potwierdzone, przekazy, przelewy, akredytywy, inkaso,
4. załatwia wszelkie operacje bankowe.

Bank „SPOLEM” zapewnia tajemnicę wkładów,

Placówki Banku w województwie Warmijsko-Mazurskim:

Oddział Wojewódzki, OLSZTYN, ul. Stalina 33, tel. 100 i 160

Zastępstwo w Luczanach, O. „Społem”

„ w Morągu, ul. Kolejowa 2

„ w Niborku, ul. Traugutta 2

„ w Ostródzie, ul. Mickiewicza 8

„ w Pasłęku, O. „Społem”

„ w Rastemborku, ul. Domańskiego 5, tel. 13

„ w Szczytnie, ul. Sienkiewicza 5, tel. 10

Migawki

Święty Mikołaj
w Olsztynie

Kiedy św. Mikołaj otrzymał polecenie złożenia przedświątecznej wizyty w Olsztynie, zabrał się poczciwy staruszek do skompletowania swego gwiazdkowego bagażu.

Były tam: prawdziwe buty UNRRA, zapalniczki po złotowce pudełko, ryby w dowolnej ilości, wiedeńskie latarki elektryczne, dobre samopiszzące pióra dla miejscowych literatów, kucharki gazowe, które obchodzą się bez gazu, kilka przydziałów na wolne i umeblowane mieszkania i wiele innych praktycznych podarków.

Worek był przeto solidnie wyładowany i z wielkim trudem znalazł św. Mikołaj miejsce w pociągu.

— Szanowny obywatel z szaberku? — przymilnie zapytał staruszek jeden z pasażerów.

— Nie, prosto z nieba, — odpowiedział święty Mikołaj, nie zrozumiałszy pytania.

W Olsztynie, zaraz po wyjściu z dworca, poślizgnął się niebieski gość na miejskiej gołębicy. Gorzko też pożałował, że nie wziął garnka z popiołem, by podsypywać pod sobą chodnik.

Rozdał św. Mikołaj wszystkie podarki radośnie i z lekkim sercem powracał z wędrówki na dworzec, gdy spotkał mizerne, wybidzone indywiduum, raczej do cienia, niż do żywego człowieka podobne.

Poruszyło się serce dobrotliwego starca, a pragnąc przyjść z pomocą

OGŁOSZENIA DROBNE

„RYBOL“, ul. Staromiejska 8, poleca konserwy, przetwory rybne. Ceny przystępne.

SKLEP ELEKTROTECHNICZNY, S. Jaworski, Krzywa 2 (przy rynku) poleca żarówki, żyrandole, lampy, materiały instalacyjne, bezpieczniki automatyczne, baterie, latarki oraz inne artykuły elektrotechniczne.

SALON FRYZJERSKI „Aleksander“, Niepodległości 2, prowadzony przez siły warszawskie, wykonuje trwałą ondulację, farbowanie brwi i rzęs, rozjaśnianie włosów, masaże, manicure.

WESOLYCH I RADOSNYCH
SWIAT ZYCZY SWYM SYM-
PATYKOM I PRZYJACIOŁOM

Dyrekcja i pracownicy
Kina „POLONIA“

biedzie ludzkiej, zapytał, kto zaczyna jest.

— Jestem pracownikiem tutejszego urzędu,

— Czym pomóc ci mogę, obywatelu? Skąd ta bladeść na twych licach?

— Jadam obiady w stołówce, — jęknął smutny obraz człowieka.

Zafrasował się wielce św. Mikołaj, tym bardziej, że żadnej rady na to nie miał, a cudowny worek był już pusty. (G.)

Prenumerata „Wiadomości Mazurskich“
na styczeń

Już przyjmuje się zamówienia na prenumeratę na miesiąc styczeń 1946 r.

Prenumerata miesięczna wynosi 50 złotych bez odnoszenia pisma do domów. Prenumeratory odbierać będą pismo w Administracji lub w jednym z niżej podanych punktów.

Zgłoszenia na prenumeratę przyjmuje Administracja „Wiadomości Mazurskich“ ul. Sw. Barbary 1 (przy Rynku) oraz niżej podane punkty kolportażu:

Sklep materiałów piśmiennych K. Pędzich, 11-go Listopada 17.

Firma „Pionier“ ul. 1-go Maja 6.

Kiosk A. Szewczykowski, ulica Stalina, róg Mickiewicza.

Kiosk J. Jasiński, ul. Dworcowa, róg Kopernika.

Kiosk „Bombonierka“ ul. 1-go Maja, róg Inżynierskiej.

Kiosk „Chełmianka“ Z. Szela-czyńska, ulica Niepodległości, wprost ulicy Grunwaldzkiej.

O dalszych punktach nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Po dn. 31 grudnia r. b. prenumerata na styczeń nie będzie przyjmowana.

Prenumerata zbiorowa

W celu ułatwienia prenumeratom otrzymywania pisma, Administracja „Wiadomości Mazurskich“ wprowadza prenumeratę zbiorową w urzędach, instytucjach, przedsiębiorstwach itp.

Zainteresowane zespoły zechcą zgłosić zamówienie na określoną ilość egzemplarzy na dostarczonych przez Administrację pisma blankietach przed 1-ym stycznia.

Prenumeratory, abonujący pismo zbiorowo, otrzymywać będą swoje egzemplarze w miejscu pracy przed godz. 15-tą.

Administracja
„Wiadomości Mazurskich“

Następny numer „Wiadomości Mazurskich“ ukaze się dopiero w piątek po Świątach.

Salon Fryzjerski

HENRYK DZIERGOWSKI

Olsztyn, Staromiejska 25

poleca sie P. T. Publicznosci

F-ma **PIONIER**
1 MAJA 6 (naprzeciw Ratusza)
Zabawki, papier, galanteria

GODY NA WARMII

Zwyczajne swiateczne ludu warmijskiego

W każdej Warmijskiej chacie jak zresztą we wszystkich chatach, panuje w wigilię Godów (godami nazywają Warmiacy Święta Bożego Narodzenia) wielki ruch.

Ledwie zaczyna świtać, a już każda gospodyni zabiera się ochoczo do kołacza świątecznego, po warmijsku „Kuchą“. — „Kucha“ warmijska to wysmienite pieczywo pszenne, którego nie zabraknie na żadnych „Godach“. Dziela się nią Warmiacy jak opłatkiem, obdarzają nią hojnie gości i posyłają nawet tym, którzy w gościnę przyjść nie mogli.

Przyrządzanie kołacza świątecznego to tajemnica każdej dobrej gospodyni, biorą do tego pszennej białej, jak śnieg mąki, dodają mleka, jaj, cukru, masła, „rozynów“, kameli i olejku cytrynowego i może więcej czego, (ale w tym tajemnica każdej gospodyni) — wszystkim to proporcjonalnie dzieląc i mieszając, tedy tego przyczynia, rozłożą na blachy i akuratnie dopilnują w piekarniku nareszcie posypią na wierzchu „mandlami“ i cukrem, albo mączką z masła i tartego cukru. Tak sporządzony placek pokrajają na glonki i rozstawiają na malowanych talerzach po stole nakrytym, niektórzy dodają do niej na drugich talerzykach świeżego masła i miodu.

W tym czasie kiedy gospodynie przygotowują ciasto, mężczyźni rąbią szczyby do wypieku „Kuchy“ oraz rzną sieczkę dla bydła na święta. Gospodynie zarzynają drób na obiady świąteczne, czyszcza i szorują gruntownie sprzęty domowe, by na „Gody“ panowała wszędzie czystość.

O zmierzchu matki myją dzieci, wciągają im czystą bieliznę i po zwykłej postnej wieczerzy ocaczają spacerem, kładą je spać.

Trzeba wiedzieć, że Warmiacy zachowują w wigilię „Godów“ ścisły post, tak dalece, że w dniu tym nie używają do potraw żadnych tłuszczów. Również „Kuchy“, na które wszyscy — a zwłaszcza dzieci — niecierpliwie czekają, nikt rychlej nie skosztuje, aż po północy.

Gdy zmierzch się zbliży, chodzą na Warmii od chaty do chaty, „sługi“ (tak zwą Warmiacy gwiazdorów) dając znać o sobie głośnym dzwonieniem w małe dzwoneczki. Ubrani są w zabawne odzienia, z maskami kolorowymi na twarzy. Często jeden jest ubrany za niedzwiedzia, drugi za konia, „szemla“ (siwka), a trzeci za bociana. Każdy z nich zabawia na swój sposób domowników i ugania się za nimi — zwłaszcza za dziewczętami — po izbie, a gdy kogoś

dogoni, to „kropnie“ go porządnie powrozem przez plecy.

Postrachem w pewnym stopniu są „sługi“ dla nieposłusznych dzieci, zw. „nieskrożytkami“, które muszą przed nimi mówić głośno pacierz, za co — odpowiednio od wyniku tego egzaminu — dostają pochwałę lub karę doraźną powrozem, t. zw. „kańczukiem“.

Złe dzieci muszą w obecności rodziców przed „sługami“ złożyć przyrzeczenie natychmiastowej poprawy. Po wynagrodzeniu sługów przez gospodynie za tą wizytę kołaczem, wódka i t. p. „sługi“ pochwalisz Pana Boga, odchodzą.

Warmiacy nie obdarowują dzieci przy choince, lecz każde z nich, udając się do łóżka, już w koszuli, stawia na stole pod choinką, lub na oknie talerz na gwiazdkowe podarki, które według wierzenia Warmiaków „Pan Bóg kładzie na talerze“. Wierzenie to, podnieca bujną wyobraźnię dzieci, które już dłuższy czas przed godami odgadują, co też „Pan Bóg im włoży“. Niegrzeczne dzieci stają się lepsze przed świętami, aby zasłużyć na podarek od Pana Boga. Niepoprawne dzieci znajdują rano na talerzu różgę.

Po ustawieniu talerzy, dzieci długo zasnąć nie mogą, wytyżając wśród ciemności wzrok i słuch, by zobaczyć jak „Pan Bóg kładzie podarki“. Gdy tylko się obudzą, bez względu na godzinę, zaglądną ciekawie do swoich

talerzy, a gdy „Pan Bóg już w nie nakładł“, biegna rozradowane z powrotem do łóżek, oglądają dary z rozpromienionymi twarzami. O spaniu niema już mowy. Dopiero teraz dostają od matki tak bardzo upragnionego „kołacza“. Radość wielką panuje w całej chacie, rodzice zapalają pięknie ubraną choinkę, wszyscy śpiewają z radością i wzruszeniem nasze precudne polskie koledy, o tych samych cudnych melodiach, jak w całej Polsce. Po obfitym śniadaniu idą do Kościoła na Pasterkę.

Tradycyjny, piękny, symboliczny polski zwyczaj dzielenia się opłatkiem, na Warmii nie istnieje. O istnieniu tegoż najstarsi ludzie nie pamiętają, również stare kroniki o nim nie mówią.

Tak obchodzono na całej polskiej Warmii za czasów przedwojennych, wigilię „Godów“.

Dziś Warmiak biedny, ogołocony przez wojnę prawie z całego mienia, z pewnością obyc stę będzie musiał nawet bez swej tak ulubionej tradycyjnej „kuchy“, a niejednemu napewno zabraknie i kawałka czarnego chleba.

To też na zakończenie, wzywam wszystkich, których stać obecnie na tradycyjną polską wigilię wieczerzę, by złożyli choć skromny datek na pomoc zimową dla tych biednych braci swych Warmiaków, za co Boża Dziecina napewno hojnie ich wynagrodzi.

Alojzy Sliwa

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. sw. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Społem“ w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA. 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. (Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.)